

De toekomst van de architectuur

Minisymposium KNAW 24 februari 2015

CV's van de sprekers

Dirk Sijmons (Amsterdam, 1949) studeerde Bouwkunde aan de Technische Universiteit Delft als bouwkundig ingenieur en heeft zich ontwikkeld tot landschapsarchitect. Hij is een van de drie grondleggers van [H+N+S Landschapsarchitecten](#), waar hij in 2013 afscheid nam als directielid en sindsdien adviseur is. Belangrijkste plannen waar hij aan (mee)werkte bevinden zich op regionaal niveau (Plan Ooievaar, Amsterdam-IJburg, De Zandmotor, enz.). Zijn belangrijkste boekpublicaties zijn *Landscape* (1998), *Oorden van Onthouding*, over ontwerpen aan Natuurontwikkeling (1998), *Een Plan dat Werkt* (2006, met Maarten Hajer, over politiek en ontwerpen), *Landkaartmos* (2002, essays over landschap), *Greetings from Europe* (2008, over interactie landschap en toerisme) en *Landscape and Energy* (2014, over de landschapsontwerp voor energietransitie). Zijn bijdragen aan de planningtheoretische discussie zijn het 'casco-concept' uit de jaren tachtig en de 'lagenbenadering' uit de jaren negentig. Hij was voorzitter van de Stichting OASE (1994-2010) die het gelijknamige peer reviewed tijdschrift op het gebied van Architectuurtheorie uitgeeft. Sijmons ontving in 2002 de Rotterdam Maaskantprijs. In 2004 werd hij door de minister van LNV benoemd tot de eerste Rijksadviseur voor het Landschap, als adviseur van de Minister(s). In 2007 ontving hij de prestigieuze Edgar Donckerprijs voor zijn bijdrage aan de 'waarachtig Nederlandse cultuur'. Dirk Sijmons bekleedt sinds 2011 onder andere de [leerstoel Landscape Architecture](#) aan de TU Delft, waar hij een nieuwe master/ afstudeerrichting 'Landscape' heeft geformeerd. Hij was curator van de Internationale Architectuur Biennale 2014 in Rotterdam 'Urban by Nature'.

Jo Coenen (Heerlen, 1949) is architect en stadsontwerper. Hij won onder meer de BNA-kubus in 1995 en was Rijksbouwmeester van november 2000 tot en met oktober 2004. Coenen was als hoogleraar verbonden aan de technische universiteiten van Karlsruhe, Aken, Lausanne en Eindhoven en is tevens emeritus hoogleraar aan de TU Delft. Coenen studeerde aan de TU Eindhoven. (1967 – 1975). Vanaf 1977 studeerde hij korte tijd bij Luizi Snozzi in Locarno en James Stirling in Düsseldorf. Ook werkte hij vanaf 1979 enige tijd voor het architectenbureau van Aldo van Eyck in Amsterdam. In datzelfde jaar opende hij in Eindhoven de eerste vestiging van zijn eigen architectenbureau. In 1990 verhuisde het bureau naar Maastricht. Sindsdien opende het bureau vestigingen in Amsterdam en Milaan. Het bureau werkt onder de naam Jo Coenen & Co. Coenen verwierf bekendheid door projecten als de bibliotheek in Heerlen (1983-1986), het stadskantoor in Delft (1984-1986). Zijn stedenbouwkundige ontwerpen voor de Vaillantlaan in Den Haag, het KNSM-eiland in Amsterdam en het masterplan voor het Céramiqueterrein in Maastricht, versterkten zijn bekendheid in binnen- en buitenland. Andere bekende projecten zijn het Nai in Rotterdam, de Openbare Bibliotheek in Maastricht en de Openbare Bibliotheek in Amsterdam. Zijn ontwerpen worden gekenmerkt door een duidelijke stedenbouwkundige oriëntatie, waarbij de inrichting van de openbare ruimte rondom de menselijke beleving centraal staat. In 2004 verleende de Open Universiteit hem een eredoctoraat,

Thijs Asselbergs (Heemstede, 1956) is architect en ingenieur. In 1982 richtte hij met onder andere Jan Pesman (1951) het magazine *Items* op. Sinds 1984 werkt hij als zelfstandig architect. Was tussen 1990 en 1994 stadsarchitect van Haarlem en is vanaf 2011 directeur van Thijs Asselbergs Architectuurcentrale. Sinds 1984 is Thijs Asselbergs werkzaam als zelfstandig architect. Met een eigen bureau realiseert hij onder meer veel woningbouw, villa's, bruggen, stedenbouwkundige plannen, restaurants en bedrijfsgebouwen. Zijn meest recente hedendaagse gebouw is de jazzzaal in het Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht. Daarnaast ontplooit hij uiteenlopende activiteiten op gebieden als

architectuurbeleid, het stimuleren van jong ontwerptalent, industrieel ontwerpen en technologische innovaties in de architectuur. Asselbergs presenteerde als stadsbouwmeester een architectuurnota voor Haarlem als antwoord op de landelijke nota 'Ruimte voor Architectuur' uit 1991. Hij maakt zich sterk voor welstand als regulerend en kwaliteitscontroleerend overheidsorgaan en werkt aan de vernieuwingen die plaats vinden onder de noemer 'Welstand op een nieuwe leest'. Eind jaren tachtig raakte Asselbergs betrokken bij het ontwerponderwijs als hoofd Architectuur aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam en als voorzitter van Stichting Archiprix en later Archiprix International (vanaf 2001). Sinds 2008 is Thijs Asselbergs hoogleraar Architectural Engineering aan de TU Delft, faculteit Bouwkunde.

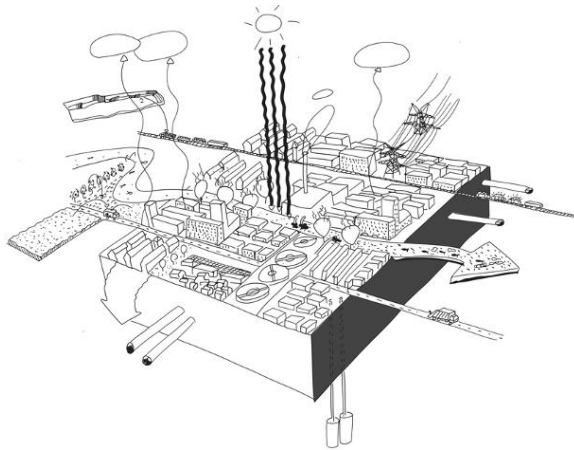
Mick Eekhout (Den Haag, 1950) is een architect en bouwkundig ingenieur, directeur van Octatube en hoogleraar Produktontwikkeling in de faculteit der Bouwkunde aan de TU Delft, gespecialiseerd in ruimtelijke constructies in de architectuur. Eekhout studeerde van 1968 tot 1973 bouwkunde aan de TU Delft en studeerde af bij de hoogleraren Oosterhoff en Weeber. In 1989 promoveerde hij in Delft op het proefschrift *Architecture in space structures* bij Oosterhoff en Zwarts. Twee jaar nadat hij was afgestudeerd richtte Eekhout zijn eigen architectenbureau op en in 1982 vestigde hij het bedrijf 'Octatube Space Structures' dat gespecialiseerd is in het ontwerpen en realiseren van driedimensionale constructies voor de bouw en de architectuur. Ontwerpen van Eekhout werden onder meer gerealiseerd in de Prinsenhof in Delft (overkapping binnenplaats), de glazen zaal voor de liberale synagoge van Den Haag, de dakconstructie van het Rabin Centre in Tel Aviv voor Moshe Safdie, de kartonnen constructies voor Shigeru Ban, het glazen fietswieldak voor Kevin Roche in Madrid en het Centro de Arte Botin in Santander voor Renzo Piano. Het merendeel van de omzet van Octatube wordt gevonden in exportprojecten over de gehele wereld. In 1991 werd hij hoogleraar Productontwikkeling in de faculteit der Bouwkunde aan de TU Delft, met de inaugurale rede *Architectuur tussen traditie en technologie, of Zappi en het uitdagende produktmysterie*. Eekhout werd in 2003 benoemd tot lid van de KNAW en aan de Academy of Technology and Innovation AcTI. Hij heeft zich ingezet om vanuit de universiteiten onderzoek te doen voor de bouwindustrie in het 3TU Speerpunt Bouw en geldt als voorganger van de ontwerpende hoogleraren op de TU Delft. Hij schreef 12 boeken en veel publicaties. Hij neemt afscheid als hoogleraar in maart 2015.

Samenvattingen lezingen

Dirk Sijmons: Landschap & stad en de complexe ecologie

Het maken van stad kan niet meer zonder tegelijkertijd goed stil te staan bij waterbeheer, bij voedselproductie en afvalverwerking, bij de productie en distributie van energie, bij infrastructuur, warmte-eilanden en datastromen. Er moeten visies worden ontwikkeld op de complexe ecologie die de stad is om zo beter richting te kunnen geven aan de aanpassing, groei én krimp van de stedelijke regio's en metropolen waar spoedig tachtig procent van de mensheid zal wonen. Dirk Sijmons, landschapsarchitect, voormalig Rijksadviseur voor het Landschap en een van de grondleggers van [H+N+S Landschapsarchitecten](#), heeft een uitgesproken visie op het thema. Sijmons: 'Als we door de lens van de landschapsarchitectuur naar de stad kijken dan zien we dat we onze mondiale ecologische problemen alleen kunnen oplossen als we de problemen van de stad oplossen. En deze oplossingen komen pas echt binnen handbereik als we ze in termen van de stofwisseling van de stad weten te benoemen en onderzoeken.'

Relatie stad en landschap: Copyright: H+N+S Landschapsarchitecten

Jo Coenen: De stad als organisme

(citaat uit de Peutz-lezing in 2006)

'Mendez da Rocha en Snozzi bedachten samen om de stedenring die er al is aan te vullen met een aantal andere steden, die onderling in twintig minuten bereikbaar moeten zijn. Een verbeterde infrastructuur moet het gemakkelijk maken opa en oma te bezoeken, naar de discotheek te gaan en naar de winkelcentra van de steden. Op die manier keken wij naar het Groene Hart en dat leverde het idee op voor een nieuwe stad in Nederland. Ik pleit voor restauratie van het Groene Hart door middel van interventies, het voorkomen van wildgroei en voor het vastleggen van ideeën voor de toekomst. Een betere structuur geeft de verschillende culturen die er al zijn een nieuwe impuls. Er hoeven geen nieuwe schouwburgen te worden gebouwd als we degene die er al zijn binnen twintig minuten kunnen bereiken. Voor de ontwikkeling hiervan is een actieprogramma nodig en kennis. Daarom heb ik aan de TU Delft het Kenniscentrum @mit gestart dat tevens een opleidingsinstituut is voor studenten die ermee aan de slag moeten. Ik houd hen voor dat transformatie moet plaatsvinden met zicht op de toekomst en dat daarvoor plannen gemaakt kunnen worden. Uiteindelijk komen we uit bij het ontwerpen zelf, gestuurd door techniek en door opvattingen, door

praktijk en filosofie. Daartussen slingeren de gedachten van architecten. Van tijd tot tijd nemen we beslissingen en bieden een ontwerp zonder ons uit te spreken over wat beter is of wat slechter, want dat behoort niet tot de realiteit van de architectuur....'

Overzichtsfoto Céramique, Maastricht

Thijs Asselbergs: het gebouw als stimulans voor de toekomst

Uit het Haarlems Dagblad: Op de valreep van 2014 had het oude jaar nog een aardige verrassing in petto voor de Haarlemse architect Thijs Asselbergs. Het nieuwe muziekcomplex Tivoli/Vredenburg in Utrecht, waaraan Asselbergs met zijn ontwerp voor de jazz-zaal Cloud Nine een belangrijke bijdrage leverde, werd genomineerd voor de prestigieuze Mies van der Rohe Award 2015. 'Ontzettend eervol', noemt Asselbergs de nominatie voor deze Europese ontwerprij voor excellente en eigentijdse architectuur. 'Het is een prijs waarvoor projecten van Turkije tot Noorwegen worden genomineerd. En architect Mies van der Rohe is een architectonisch icoon van jewelste, hij is een van mijn helden en vormt een enorme inspiratiebron voor mij.' Wat het muziekcomplex bij het Centraal Station van Utrecht bijzonder maakt is dat het bestaat uit vier verschillende zalen voor verschillende muzieksoorten, gegroepeerd rond het centrale Muziekplein en ontworpen door vier verschillende architecten. Elke muziekzaal heeft zijn eigen verschijningsvorm. Asselbergs: 'Het is een onvoorstelbaar gebouw, een smeltkroes van verschillende muziekstijlen. Het is een werelddding, echt uniek, je vindt zo iets nergens anders en het zet Utrecht op de Europese muziekkaart. Het oude Vredenburg, in de jaren zeventig ontworpen door Herman Hertzberger, is blijven staan en daar is het nieuwe gedeelte deels ingeschoven en overheen gebouwd. Hertzberger had min of meer de leiding, Jo Coenen heeft de popzaal ontworpen, NL Architects de cross-over zaal en wij namen de zogeheten jazz-biotoop voor onze rekening.'

foto Jazzzaal Vredenburg Utrecht

Mick Eekhout: zoeken naar de bouwtechnologie van de toekomst

De ontwikkeling van het digitale ontwerpen heeft een grote acceleratie gegeven voor de materialisering. Maar de computerprogramma's waarmee men als het ware 'vrije vorm' gebouwen kan ontwerpen alsof het kauwgomvormen zijn, blijken toch moeilijk exact in geprefabriceerd hightechmateriaal uit te voeren. Dat soort complexe materialisering is de focus van Mick Eekhout vanuit zijn design & build-bedrijf: hightech voor complexe gebouwen. Als hoogleraar is hij ook betrokken bij de integratie en coördinatie van energiepositieve woongebouwen. Daar speelt de keuze, de integratie en coördinatie van installaties in woningen een grote en voorlopig nog lastige rol. Hij zal in zijn lezing filosoferen over de materialisering van de bouwtechnologie in de toekomst.

Foto kabelnetgevels Markthal, Rotterdam